

Innhold

FAMIs stab 2004	2
Hovedfagsstudenter	2
Prosjekter igangsatt under FAMI	3
1) Arbeid, livsstil og helse (2003-2008)	3
2) Sosialhjelpsklienters livsløp (2003-2006)	3
3) Barnefattigdom i et dynamisk perspektiv (2003-2006).....	4
Nye Fami-prosjekter i 2004	4
1) Kommunal variasjon i veiledende satser for stønad til livsopphold.....	4
2) De frivilliges innsats overfor fattige.....	4
3) Evaluering av Namsmannsprosjektet.....	5
Prosjekter tilknyttet FAMI, finansiert av andre oppdragsgivere, under arbeid i 2004	6
1) Før tidspensjonering, inntektsdynamikk og inntektsfordeling - en komparativ studie av Norge, Storbritannia og Tyskland.....	6
2) Den gode oppvekst – studie av fattigdom og sosial eksklusjon i barnefamilier.....	6
3) Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia	7
4) Fattigdom og sosial eksklusjon – to sider av samme sak?.....	7
5) En kommunal indeks for barnefattigdom.....	7
6) Kartlegging av tjenester til bostedsløse.....	7
7) Integrering av innvandring; kvalifisering og et rommelig arbeidsmarked	7
8) Barns levekår – betydningen av familiens økonomi for barns hverdag	8
9) Levekårsforskning med barneperspektiv.....	8
10) Kortversjon/sammendragsrapport – tjenester for å unngå bostedsløshet.....	9
11) Evaluering av storbytiltakene	9
12) Konsekvenser av knappe familieressurser for moderne barndom og ungdomstid	10
13) Evaluering av dagpengeordningen innenfor SATS-prosjektet i Verdal	10
Publiseringer og formidling i perioden 1/11 2003- 31/12 2004	11
Referee-artikler og bidrag til antologier.....	11
Populærvitenskapelige artikler, kronikker	12
Rapporter, notater, vitenskapelige papers/presentasjoner mv	14
Brukerrettede foredrag og undervisning	16
Arrangement av konferanser og seminarer	18
Mediekontakt	19
Samarbeidspartnere	20

FAMIs stab 2004

Axel West Pedersen, Tone Fløtten, Torild Hammer, Christer Hyggen og Thomas Lorentzen er kontinuerlig tilknyttet programmet.

I tillegg har en rekke forskere fra begge institutter en løst tilknytning til programmet, enten på grunnlag av prosjekter finansiert over programmet, eller på grunnlag av prosjekter innenfor programmets temaområder som er finansiert via andre oppdrag.

Hovedfagsstudenter

3 hovedfagsstudenter har arbeidet med prosjekter på FAMI/innenfor FAMIs temaområder i 2004:

- Pia Elisabeth Ianke, student ved institutt for sosiologi og samfunnsgeografi leverte hovedoppgave om fattigdom basert på data fra prosjektet Arbeid, livsstil og helse høsten 2004.
- Hanne Kjellås, student ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi leverte hovedoppgave om barnefattigdom høsten 2004.
- Ingunn T. Stensholt, student ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi skriver hovedoppgave om barnefattigdom

Prosjekter igangsatt under FAMI

1) Arbeid, livsstil og helse (2003-2008)

Arbeid, livsstil og helse» er en longitudinell undersøkelse som har fulgt et landsrepresentativt utvalg av ungdom gjennom 8 år, først i 1985 og deretter i 1985, 1987, 1989 og 1993. Vi ønsket å gjenta denne undersøkelsen i 2003, 18 år etter den første datainnsamlingen. Respondentene var mellom 17 og 20 år i 1985 og er mellom 35 og 39 år gamle i 2003. Statistisk sentralbyrå gjennomfører datainnsamlingen nå, høsten 2003, og dataene vil ferdigstilles i februar 2004. Det vil også kobles til registeropplysninger om inntekt og omfanget av ulike offentlige ytelser for hvert år i perioden 1985 til 2003.

En hovedproblemstilling vil være å studere integreringen av unge sosialklienter på arbeidsmarkedet. Prosjektet fokuserer spesielt på to spørsmål:

- Fører langtidsledighet i ung alder til en varig utstøting fra arbeidsmarkedet, hvor hjelpeapparatet bidrar til en passiv godtakelse av rollen som arbeidsløs ?
- Hvilke veier går inn i arbeidslivet igjen, på hvilken måte og under hvilke betingelser ?

Forsker: Torild Hammer

2) Sosialhjelpsklienters livsløp (2003-2006)

Dette doktorgradsprosjektet vil være basert på analyser av data fra prosjektet arbeid, livsstil og helse. Datamaterialet gir mulighet til å studere både seleksjon til og virkninger av mottak av sosialhjelp. Det gir anledning til å skille mellom sambruk og vekselbruk, og å analysere forbruket av sosialhjelp ut fra tilpasning på arbeidsmarkedet og endringer i familiesituasjonen. Materialet egner seg spesielt godt til studier av det videre livsløpet til de som har mottatt sosialhjelp tidlig i livet.

Hva kjennetegner de som blir sosialhjelpsmottakere en eller flere ganger i perioden, versus de som ikke er forbrukere? Har forbruk av sosialhjelp i ung alder konsekvenser for evne til å forsørge seg selv senere i livet? Her vil vi særlig studere unge sosialhjelpsklienters videre karriere på arbeidsmarkedet sammenlignet med andre unge i normalbefolkningen. Vi vil videre studere samspillet mellom sosialhjelp, trygd og inntektsgivende arbeid over tid. Fungerer sosialhjelp passiviserende, og hva kjennetegner gjengangerne i sosialhjelps-systemet? I hvilken grad kan forbruket av sosialhjelp forklares ved endringer i familiesituasjonen og dermed endringer i inntektsgrunnet over tid?

Stipendiat: Christer Hyggen

3) Barnefattigdom i et dynamisk perspektiv (2003-2006)

Prosjektet har to innfallsvinkler:

a) Inntektsdynamikk blant sosialhjelpsmottakere med barn

- Følger et kohort av barneforeldre der minst en av foreldrene mottar sosialhjelp fra 1995 til 2000.
- Belyse hvordan sosialhjelpsmottakere med barn klarer seg økonomisk over en årrekke.
- Inntektssammensetning og endringer i inntektssammensetningen over flere år.
- Spesielle grupper som utmerker seg ved permanent inntektsfattigdom?

b) Langsiktige følger av barnefattigdom.

- Reproduseres foreldrenes økonomisk marginaliserte posisjon hos barna som unge voksne?
- Forhindrer universalistiske velferdsordninger at fattigdom reproduseres?
- Plassering i arbeidsmarkedet, utdanning, inntektsnivå, inntektssammensetning og bruk av offentlige trygdeytelser.

Stipendiat: Thomas Lorentzen

Nye Fami-prosjekter i 2004

1) Kommunal variasjon i veiledende satser for stønad til livsopphold

Hensikten med prosjektet er å foreta en kartlegging av de kommunale veiledende satser for stønad til livsopphold. Hvor mange kommuner bruker de statlig veiledende satsene som referansepunkt hvor mange bruker andre standarder for normering: f.eks. folkestrygdens minstepensjon, SIFOs standardbudsjett mv. Videre undersøkes den kommunale praksis med hensyn til innregning av barnetrygd og kontantstøtte i inntektssammensetningen og resultatene brukes til å beregne det samlede ytelsesnivå inklusive barnetrygden for ulike familietyper i samtlige norske kommuner. Datagrunnlaget for undersøkelsen er KOSTRA-registeret til SSB.

Forskere: Axel West Pedersen (prosjektleder), Hans Christian Sandlie

2) De frivilliges innsats overfor fattige¹

De siste årene har fattigdom blitt et sentralt forskningstema i Norge. Så langt har de frivillige organisasjonenes rolle i kampen mot fattigdom i liten grad vært gjenstand for systematisk forskning. I dette prosjektet gjennomføres en studie der de frivillige organisasjonenes innsats overfor de fattige ble nærmere kartlagt. I delprosjekt 1 rettes oppmerksomheten mot organisasjonenes virksomhet knyttet til rådgivning og sosiale tilbud for de fattige, mens vi i delprosjekt 2 ser særlig på organisasjonenes innsats når det

¹ Dette prosjektet er forhandlet inn av FAMI, og finansieres ikke av FAMIs NFR-bevilgning.

gjelder økonomisk nødhjelp: dvs. utdeling av kontanter og naturalytelser til de som vurderes som trengende.

Forskere: Jon Anders Drøpping, Heidi Gautun og Tone Fløtten

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

3) Evaluering av Namsmannsprosjektet²

FAMI evaluerer "Samarbeidsprosjektet - færre utkastelser" på oppdrag av SHDir. Samarbeidsprosjektet har som målsetting å redusere antallet begjæringer om utkastelse fra bolig og faktiske utkastelser i de tre indre-øst bydelene i Oslo (Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene). Prosjektet er basert i et samarbeid mellom Namsmannen i Oslo og disse tre bydelene, som er valgt ut på grunn av det høye antallet begjærings saker og utkastelser. De ansatte i prosjektet har blant annet som oppgave å styrke oppfølgingsarbeidet ved utkastelsesbegjæringer, samt utprøve samarbeidsmetoder og -rutiner mellom Namsmann, bydeler, utleiere og beboere. Prosjektperioden er på to år (2004 og 2005). I evalueringen skal FAMI studere i hvilken grad og på hvilken måte Samarbeidsprosjektet klarer å nå sine målsettinger om å redusere antall utkastelsesbegjæringer og antall utkastelser. Videre skal evalueringen undersøke hvilke egenskaper ved brukere, prosjektet og dets omgivelser som påvirker prosjektets mulighet for måloppnåelse. Evalueringen består av en prosess- og en effektevaluering.

Forskere: Axel West Pedersen, Anders Brede Fyhn, Siri Ytrehus

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

² Dette prosjektet er forhandlet inn av FAMI, og finansieres ikke av FAMIs NFR-bevilgning.

Prosjekter tilknyttet FAMI, finansiert av andre oppdragsgivere, under arbeid i 2004

I tillegg til de prosjekter som igangsettes direkte under FAMI, har vi både ønsket å knytte til oss forskere som allerede jobber med prosjekter som omhandler FAMIs problemstillinger, samt å hente inn nye prosjekter. Prosjekt 3, 5, 6, 10, 11 og 12 i oversikten nedenfor har blitt utviklet etter at FAMI-bevilgningen ble gitt.

1) Før tidspensjonering, inntektsdynamikk og inntektsfordeling - en komparativ studie av Norge, Storbritannia og Tyskland

Hensikten med dette prosjektet er å studere konsekvensene for inntektsnivå og inntektsfordeling av overgangen fra arbeid til pensjon og av variasjon i pensjoneringsadferd i tre land med forskjellige pensjonssystemer og med en forskjellig arbeidsmarkedsituasjon: Norge, Storbritannia og Tyskland. Hvilke inntektsmessige konsekvenser har selve overgangen fra arbeid til pensjonering på individuelt nivå og hva skjer med den aggregerte inntektsfordelingen i det aldersintervallet man kan kalle tilbaketrekingsfasen for en kohort av yrkesaktive? I tillegg til bearbeiding av relevant institusjonell informasjon vil prosjektet bli basert på analyser av longitudinelle mikro-data. De norske dataene vil bli hentet fra den såkalte FD-trygd som er utviklet av Statistisk Sentralbyrå, mens paneldata for Storbritannia og Tyskland vil bli hentet fra den såkalte Cross-National Equivalent File (CNEF).

Forsker: Axel West Pedersen

Avsluttes 2004/Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

2) Den gode oppvekst – studie av fattigdom og sosial eksklusjon i barnefamilier

Prosjektet diskuterer hvordan fattigdom og sosial eksklusjon rammer barnefamilier og barn. Vi studerer omfanget av sosial eksklusjon blant barn i Norge, sammenhengen mellom sosial eksklusjon og dårlig familieøkonomi, samt sammenhengen mellom barn og foreldres sosiale situasjon. Vi ser også på mestring og ressursfordeling i barnefamilier, og vi framskaffer kunnskap om barnefattigdommens varighet. Analysene baserer seg på registerdata, samt en intervju-undersøkelse blant ca et landsrepresentativt utvalg av 4000 barnefamilier, og et spesialutvalg av 220 somaliske og 370 pakistanske barnefamilier i Oslo.

Forskere: Tone Fløtten, Hanne C. Kavli, Thomas Lorentzen og Hanne Kjellås

Avsluttes 2005/Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

3) Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia

Vi følger opp tidligere forskning om levekår i Baltikum. I dette treårige samarbeidet mellom Fafo, Universitetet i Tartu og Universitetet i Latvia skal vi studere sosialpolitiske endringer i Estland og Latvia.

Forskere: Arne Grønningsæter, Annette Brunowskis, Tone Fløtten

Avsluttes 2005/Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

4) Fattigdom og sosial eksklusjon – to sider av samme sak?

Doktorgradsprosjekt, der vi drøfter forholdet mellom fattigdom og sosial eksklusjon. Vi anlegger et historisk og sammenliknende perspektiv og diskuterer hvilke konsekvenser det har for knapphet på andre levekårsressurser å være fattig i samfunn med ulikt velstands nivå, ulik velferdspolitik og i ulik fase med hensyn til industrialisering og makroøkonomisk struktur.

Forsker: Tone Fløtten

Avsluttes 2005/ Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

5) En kommunal indeks for barnefattigdom

Vi ser på barns økonomiske velferd og hvordan denne varierer avhengig av bosted. Aktuelle problemstillinger er: I hvilken grad er det store regionale/kommunale forskjeller i barns økonomiske velferd, og hva kan eventuelt forklare disse forskjellene? Hva kjenner tegner barnefamiliene som har dårlig økonomisk velferd, og er det regionale forskjeller i konstitueringen av disse familiene?

Forskere: Siri Ytrehus, Thomas Lorentzen, Tone Fløtten

Avsluttet mai 2004/Oppdragsgiver: Redd Barna

6) Kartlegging av tjenester til bostedsløse

Del av en større kartlegging, hvor også Norges byggforskningsinstitutt er med. Fafo kartlegger omfanget av tjenester til bostedsløse i Norge, samt hvilke typer tjenester som er etablert. Vi skal også gjennomføre en vurdering av tjenestetilbudet til bostedsløse. Vi skal foreta omfattende spørreundersøkelser i tjenesteapparatet og blant brukerne.

Forskere: Siri Ytrehus og Jon Anders Drøpping

Avsluttet juni 2004/ Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

7) Integrering av innvandring; kvalifisering og et rommelig arbeidsmarked

Strategisk instituttprogram. To hovedutfordringer danner utgangspunktet for programmet:

- Personer med minoritetsbakgrunn må tilføres nødvendig kompetanse for å bli etterspurt, og
- Arbeidsgivere må få kunnskap og erfaringer som reduserer den usikkerheten de opplever ved å skulle ansette personer med minoritetsbakgrunn.

Spriket mellom sjenerøse offentlige bevilgninger til integreringstiltak og den begrensede måloppnåelsen har etter hvert ført til et kritisk søkelys på innholdet i kvalifiseringsarbeidet, både fra forskerhold og på politisk nivå. Forskningsresultater og politikkutforming peker i retning av en mer yrkesrettet, intensiv og individuelt tilpasset kvalifisering, der bedriftsintern kvalifisering spiller en klart sterkere rolle enn før. Prosjektets mål er å få mer kunnskap om:

- Hvordan få deltakere og bedrifter til å trekke i samme retning?
- Hvilke krav må stilles til arbeidsgiver, arbeidstaker og utdanningssystem/hjelpeapparat for at opplæring på arbeidsplassen skal ha de ønskede effekter?
- Hvordan bør økonomiske incentiver utformes overfor hhv bedrifter og deltakere?

Forsker: Anne Britt Djuve

Avsluttes 2006/Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

8) Barns levekår – betydningen av familiens økonomi for barns hverdag

Hensikten med dette prosjektet er å undersøke sammenhengene mellom familiens økonomiske situasjon og barnas levekår og subjektive livskvalitet. Prosjektets longitudinelle karakter gjør det mulig å studere både kortsiktige og langsiktige virkninger av økonomiske problemer i ulike faser av oppveksten. Prosjektet består av tre hoveddeler:

- En landsdekkende og representativ spørreundersøkelse med barn og foreldre som informanter. Barnefamilier med vedvarende lav inntekt er systematisk overrepresentert i undersøkelsen. Første runde med intervjuer ble gjennomført av Statistisk sentralbyrå våren 2003 og det samme utvalget skal etter planen intervjues ytterligere to ganger i løpet av den tiårsperioden prosjektet varer.
- Kvalitative intervjuer med et mindre antall barn og foreldre
- En handlingsrettet del hvor man utvikler forslag til tiltak rettet mot barn og familier som befinner seg i en vanskelig økonomisk situasjon.

Forskere: Mona Sandbæk og Christin Knudsen Sture

Avsluttes 2013/Oppdragsgiver: Norske Kvinners Sanitetsforening

9) Levekårsforskning med barneperspektiv

En analyse av levekår og levekårsforståelse i forhold til moderne barndom og ungdom i Norden. I 2002 bevilget Nordisk Ministerråd midler til et forprosjekt om barn og unges levekår i Norden. Det er søkt om finansiering av hovedprosjekt fra 2004. Prosjektet har tre problemstillinger:

- Identifisering av levekår/sosialiseringsbetingelser. Hva slags variasjoner og mønstre i barn og unges levekår, sosial eksklusjon og velbefinnende finnes i de nordiske landene? Kjønn, klasse og etnisitet vil være viktige, analytiske dimensjoner i dette arbeidet.

- På bakgrunn av dette: Bidra til utvikling av robuste og velegnede sosiale indikatorer på barn og unges levekår som kan gjøre nordiske komparasjoner mulig, med utgangspunkt i et barne- og ungdomsperspektiv.
- Generere en omfattende indikator-database om barn og unges levekår, sosiale eksklusjon og velbefinnende i Norden, til bruk for policymakere og forskere. Denne databasen vil inkludere muligheter for registerbaserte sammenlikninger og sammenlikninger basert på surveystudier.

Det er etablert en nordisk prosjektgruppe bestående av Elisabeth Backe-Hansen og Ivar Frønes, Norge, Elisabet Näsman, Sverige og Mogens Christoffersen og Mohammad Azhar Ali, Danmark. Det er meningen å utvide gruppa hvis prosjektet får videre bevilgninger. Prosjektet inngår i et stort, internasjonalt forskningsnettverk, "Measuring and monitoring children's well-being"

Prosjektleder: Elisabeth Backe-Hansen

Avsluttes 2006 hvis videre finansiering/Oppdragsgiver: Nordisk Ministerråd

10) Kortversjon/sammendragsrapport – tjenester for å unngå bostedsløshet

I forbindelse med regjeringens strategi for å redusere antall bostedsløse har Fafo på oppdrag av Sosial- og helsedirektoratet gjennomført en kartlegging av offentlige tjenester til grupper som står i fare for å bli bostedsløse. I Norge har vi lite kunnskap om hva som er en hensiktsmessig utforming og organisering av kommunens tjenester i arbeidet med å sikre en stabil boligsituasjon for utsatte grupper. Vi skal derfor i formidlingsøyemed lage en sammendragsrapport/kortversjon av våre hovedfunn fra kartleggingen. Målgruppa for sammendragsrapporten er ansatte i helse- og sosial sektoren i kommunene.

Forskere: Siri Ytrehus/Jon Anders Drøpping

Avsluttes 2004/Oppdragsgivere : Sosial- og helsedirektoratet og Husbanken.

11) Evaluering av storbytiltakene

Det finnes ingen systematisert oversikt over hvilke typer tiltak det søkes om tilskudd til i forbindelse med Barne- og familiedepartementets tilskuddsordning "Ungdomstiltak i større bysamfunn" (kap.857, post 73). Fafo har utarbeidet en slik oversikt for ved å gå igjennom søknadene som kom inn forrige år, med vekt på den delen av ordningen som er øremerket tiltak mot fattigdom blant barn og unge i utvalgte bykommuner og bydel-ler. Det er sett på sammenhengen mellom de formåls- og tiltaksformuleringer som er brukt i utlysningen fra BFD, hvilke målsettinger, formuleringer og argumenter som brukes i søknadene og omtale av de tiltakene som er gjennomført.

Forskere: Hilde Haualand og Arne Grønningsæter

Avsluttes 2004/Oppdragsgivere: Barne- og familiedepartementet

12) Konsekvenser av knappe familieressurser for moderne barndom og ungdomstid

Formålet med dette prosjektet er å undersøke *sammenhenger mellom ressurser i familien og ulike resultatmål på levekår knyttet til barn og unges spesielle livssituasjon*. Det særegne er at levekårene både må vurderes i forhold til framtidige muligheter (levetår som voksne) og i forhold til situasjonen i dag (livskvalitet her og nå). Som et resultat av spenningen mellom disse måtene å tenke utfall på er det i internasjonal forskning etablert et skille mellom uttrykket "well-becoming" som referer til framtida og termen "well-being" som skal omhandle situasjonen her og nå. Analysene skal bygge på to allerede eksisterende datasett. Det første er den såkalte "Barne- og generasjonsfila". Datasettet inneholder registerdata om samtlige etterkrigskohorter. Dette gir mulighet til å følge individer over tid, samt koble informasjon mellom familiegenerasjoner. Det andre datasettet stammer fra to landsdekkende og representative spørreskjemaundersøkelser (Ung i Norge 1992 og 2002) blant norske 13-19 åringer, med rundt 12.000 deltakere i hver. Her finnes informasjon om "nåtidig" livssituasjon fra de unge selv. Undersøkelsene inkluderer både beskrivende informasjon om ressurser og gjøremål, samt spørsmål som gir en mer subjektiv evaluering av livssituasjonen.

Doktorgradsstipendiat: Mira Sletten

Avsluttes 2007/Oppdragsgiver: Helse- og rehabilitering

13) Evaluering av dagpengeordningen innenfor SATS-prosjektet i Verdal

Hensikten med dette prosjektet er å evaluere et forsøk med tildeling av dagpenger til livsopphold på spesielle vilkår til arbeidssøkere uten rett til arbeidsledighetstrygd etter ordinære regler. Ordningen er en del av SATS-prosjektet 'Arbeid og velferd' i Verdal kommune. I evalueringen er det særlig fokusert på om a) ordningen bidrar til at flere kommer i arbeid og aktivitet; b) ordningen bidrar til at velferdsforvaltningen blir mer brukerrettet og effektiv; og c) ytelsen har en avklentifiserende og selvstendigjørende effekt.

Forskere: Inger Lise Skog-Hansen og Heidi Gautun

Avsluttet august 2004/Oppdragsgivere: Sosial- og helsedirektoratet

Publiseringer og formidling i perioden 1/11 2003- 31/12 2004

Referee-artikler og bidrag til antologier

- Hammer, Torild (2004), Økonomiske problemer blant arbeidsledige unge i Norge og Europa. *Tidsskrift for Velferdsforskning*. Desember 2004
- Hammer, Torild & H. Russel (2004): Gender differences in work commitment among unemployed youth in Europe. In D. Gallie (ed.): *Resisting marginalisation*. Oxford University Press, p.81-104
- Pedersen, Axel West (2004), "Inequality as relative deprivation: A sociological approach to inequality measurement" i *Acta Sociologica* 47(1):31-50
- Sletten, Mira, Tone Fløtten og Anders Bakken (2004), "Vennskapets pris – fattigdom og sosial isolasjon i ungdomstida" i *Tidsskrift for Ungdomsforskning* 4(2): 55-76
- Ytrehus, Siri (2004), "Innledning". Kapittel 1 (s 11-17) i E. Dyb, L.J. Solheim og S. Ytrehus: *Sosialt perspektiv på bolig*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Ytrehus, Siri (2004), "Faglige tilnærminger i det lokale bosetningsarbeidet". Kapittel 2 (s 21-37) i E. Dyb, L.J. Solheim og S. Ytrehus: *Sosialt perspektiv på bolig*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Ytrehus, Siri (2004), "Et velferdsperspektiv på bolig". Kapittel 3 (s 37-55) i E. Dyb, L.J. Solheim og S. Ytrehus: *Sosialt perspektiv på bolig*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Ytrehus, Siri (2004), "Boligens lokalisering". Kapittel 8 (s 156-173) i E. Dyb, L.J. Solheim og S. Ytrehus: *Sosialt perspektiv på bolig*. Oslo: Abstrakt forlag.

Populærvitenskapelige artikler, kronikker

- Friestad, Christine og Inger Lise Skog Hansen (2004) "Gjengangernes levekår" *Dagsavisen*, 8/9-04.
- Friestad, Christine og Inger Lise Skog Hansen (2004) "Sammensatte levekårsproblemer blant innsatte i norske fengsler". *Samfunnsspeilet* nr. 5(2004). Oslo: Statistisk sentralbyrå
- Hammer, Torild (2004), Ungdom, ledighet og marginalisering i Europa. *Samfunnsspeilet* Nr. 1 (2004):18-23. Oslo: Statistisk sentralbyrå,
- Pedersen, Axel West (2004), "Fattigdom i 'verdens rikeste land'". *Plan* (3): 24-29
- Pedersen, Axel West (2004), "Ny behovsprøvd alderstrygd for innvandrere" i *Trygd & Pensjon* nr. 6-2004.

Hovedfagsoppgaver

- Ianke, Pia (2004), *Fattigdom. En empirisk analyse av fattigdom, klasse og marginalisering blant 35-39 åringer i Norge i 2003*. Hovedfagsoppgave i sosiologi. Universitetet i Oslo, høsten 2004.
- Kjellås, Hanne (2004), *Dårlig økonomi – konsekvenser for livskvaliteten? En studie av norske, pakistanske og somaliske barnefamilier i Oslo*. Hovedfagsoppgave i sosiologi. Universitetet i Oslo, høsten 2004

Rapporter, notater, vitenskapelige papers/presentasjoner mv

- Bay, Ann-Helén og Pedersen, Axel West (2003/2004) "The limits of social solidarity: Popular attitudes towards basic income in a Nordic welfare state". Paper presentert på *ESPA-net konferansen i København* 14.-15 November 2003 og i en ny revidert utgave på *fagkonferanse i statsvitenskap i Tromsø*, 7.-9. januar 2004.
- Fløtten, Tone (2003), "The relationship between poverty and social exclusion – a conceptual discussion" i: Heggen m.fl. (red): *Marginalization and Social Exclusion. Conference report*. Volda: Møre research and Volda University College
- Fløtten, Tone (2004), "Child poverty in Norway – what's the problem and how can we solve it?" Paper presented at *Social inclusion conference*, Oslo 5-6 february 2004
- Fløtten, Tone and Hanne Kavli (2004), "Poverty and social exclusion among children of ethnic minority groups". Paper presented at *ESPA-net conference*, Oxford 8-10 September 2004
- Fløtten, Tone (2004), "Den gode oppvekst – fattigdom og sosial eksklusjon i barnefamilier". Presentasjon på *NFRs velferdskonferanse*, Oslo 25-26 oktober
- Fløtten, Tone (2004), "Poverty in Norway – situation and political discussions". Presentasjon på work-shopen *Poverty and poverty policies – Developments in Estonia and Latvia*, Tartu, 7-9 november 2004
- Fløtten, Tone (2004), "Forever poor – reasons for poverty and proposals to cope with it". Presentasjon på *Samfunnsøkonomenes høstkonferanse*. Oslo 12/11
- Friestad, Christine og Inger Lise Skog Hansen (2004), *Levekår blant innsatte*. Fafo-rapport 429. Oslo: Fafo
- Haualand, Hilde (2004), *Tiltak for barn og unge i større bysamfunn. En kartlegging av tilskuddsordningen "Ungdomstiltak i større bysamfunn"*. Fafo-notat 2004:29. Oslo: Fafo
- Hyggen, Christer (2004), "Risks & Resources – Social capital among Social Assistance recipients in Norway". Paper presented at the *ECSR summer school* in Trento, Aug 22. – aug 27. 2004
- Hyggen, Christer (2004), "Risiko og Ressurs – Sosial Kapital blant Sosialhjelpsmottakere i Norge". Presentasjon på *Trygdeforskningsseminaret*, 2. og 3. desember 2004, Rikstrygdeverket.
- Hyggen, Christer (2004), "Forløpsanalyse". Essay til *doktorgradskurs* ved UiO.
- Hyggen, Christer (2004), "Livsløpsstudier og kvantitative metoder i lys av vitenskapsteori." Essay til *kurs i vitenskapsteori* ved det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiO.
- Kavli, Hanne (2004), *Hvordan gikk det etterpå? En oppfølging av 317 tidligere deltakere i forsøk med introduksjonsprogram gjennom intervjuer og offentlige register*. Fafo-notat 2004:24. Oslo: Fafo

- Kavli, Hanne (2004), "Barrierer for innvandrerkvinnens yrkesaktivitet", *Barrierer på arbeidsmarkedet for kvinner med innvandrerbakgrunn*. Konferanserapport, ANP 2004/706, København: Nordisk Ministerråd
- Ringen, Stein, Axel West Pedersen, Arne S. Andersen and Laurie Blome Jacobsen (2004), "The problem of poverty and how to report on it". Paper presentert på RC19 konferansen 'Welfare state restructuring: processes and social outcomes' i Paris 2.-4. September 2004 og på ESPA-net conference, Oxford 8-10 September 2004.
- Sletten Mira, Anders Bakken and Tone Fløtten (2004), "Poverty and social exclusion among young Norwegians". Paper presented at *Social inequality Summer Institute*, Harvard University, 16-20 June 2004
- Skog-Hansen, Inger Lise (2004), *Evaluering av dagpengeordningen innenfor SATS-prosjektet Arbeid og Velferd i Verdal*. Fafo-notat 2004:25. Oslo: Fafo
- Ytrehus, Siri og Drøpping, Jon Anders (2004), *Bostedsløshet – Kunnskapsstatus og aktuelle problemstillinger*. Fafo-notat 2004. Oslo: Fafo
- Ytrehus, Siri, (2004), *Street homelessness eradication strategies*. Comment Paper, Norway. Peer Review in the Field of Social Inclusion Policies. United Kingdom 2004
- Ytrehus, Siri (2004), *Sammendragrapport- Fattige barn i Norge. Hvem er de og hvor bor de?* Fafo-rapport nr. 442. Oslo: Fafo
- Ytrehus, Siri (2004), *Fattige barn i Norge. Hvem er de og hvor bor de?* Fafo-rapport nr. 445. Oslo: Fafo
- Ytrehus, Siri og Drøpping, Jon Anders (2004), *Den vanskelige fortsettelsen. En kartlegging av tjenester til tidligere bostedløse*. Fafo-rapport nr. 448. Oslo: Fafo

Brukerrettede foredrag og undervisning

Drøpping, Jon Anders

- "Den vanskelige fortsettelsen - tjenester til tidligere bostedsløse". Presentasjon på *Sosial- og helsedirektoratets samling om bostedsløse*, Stavanger, 31. august 2004.

Fløtten, Tone

- "Fattigdom i Norge". Undervisning på *Menighetsfakultetet*, Oslo, 24/2 2004
- "Det norske fattigdomsproblemet og de frivillige organisasjonenes rolle." Innledning for *Frelsesarmeen*, 19/3 2004
- "Fattigdom og sosial inkludering – arbeidslinjas plass og rolle", Innledning på *Fattigdomshøringen 2004*, Oslo, 14/5 2004
- "Fattigdom i Norge – problem eller bagatell". Innledning på *SVs forandringskonferanse*, Oslo, 6/11 2004
- "Fattigdom i Norge – teoretiske perspektiver og faktisk situasjon". Undervisning på *Høyskolen i Oslo*, 15/11 2004
- "Barnefattigdom - hvilke tiltak kan hjelpe?" Innledning på *Barne- og familiedepartementets barne- og ungdomskonferanse* i Trondheim 21/11 2004
- "Fattigdom i Norge – Hva, hvem og hvorfor?". Innledning på *Econ-forum* 9/12 2004

Friestad, Christine

- "Levekår blant innsatte". Innledning på konferansen *Forum for opplæring i kriminalomsorgen*, Sørmarka, 14/10-04
- "Levekår blant innsatte" Innledning på konferansen *Fra fengsel til frihet*, Kriminalomsorgen region vest, 16/11-04

Hyggen, Christer

- "Arbeid, livsstil og helse – en livsløpsstudie". Presentasjon på kontaktmøte med *Barne- og familiedepartementet*.

Kavli, Hanne

- "Annerledes og utenfor eller en del av gjengen: sosial eksklusjon blant barn og unge med etnisk minoritetsbakgrunn". Innledning på *Barne- og familiedepartementets barne- og ungdomskonferanse*, Hamar 12/10 2004
- "Annerledes og utenfor eller en del av gjengen: sosial eksklusjon blant barn og unge med etnisk minoritetsbakgrunn." Innledning på *Barne- og familiedepartementets barne- og ungdomskonferanse*, Oslo 27/10 2004

- "Hvordan bekjempe fattigdom og eksklusjon blant etniske minoriteter?" Innledning på *SVs konferanse om fattigdom*, Stortinget 9/12 2005
- "Hvordan gikk det etterpå? En oppfølging av tidligere deltakere i forsøk med introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger". Foredrag holdt 6 ganger (for *UDI - Region Sør*, 15. april og 29. april; *Beregningsutvalget* 4. juni; *UDI region Øst* 8. og 16. juni; *UDIs erfaringskonferanse* 13. oktober.)
- "Innvandrerkvinner og barrierer for yrkesdeltakelse". Foredrag for *Flyktning- og Innvandreretaten i Oslo kommune*, 24. mars

Pedersen, Axel West

- "Fattigdom i Velferds-Norge". Innledning på *SIFO-seminar*. Refsnes Gods 13.-14 september 2004.
- "Den skandinaviske velferdsmodellen + innvandring og kulturelt mangfold = sant?" Foredrag holdt for sosialsjefer og representanter for *fylkesmannsembetet i Hedmark fylke*. Oslo 2/12 2004.

Ytrehus, Siri

- "Fattige barn i Norge –hvem er de og hvor bor de". Foredrag for *Statssekretærutvalget*. Oslo, juni 2004
- "Fattige barn i Norge – hvem er de og hvor bor de". Foredrag på konferansen *Barnefattigdom i Skandinavia*. Oslo, 27/5 2004
- "Boligsosialt arbeid i Oslo – tjenester til bostedsløse". Foredrag på *konferanse om boligsosialt arbeid*. Oslo november 2004
- "Tjenester til bostedsløse". Foredrag på *konferanse om bostedsløse/boligsosialt arbeid*. Oslo 5/10 2004
- "Den vanskelige fortsettelsen" Foredrag på konferanse/kommunesamling i Tromsø: *"Folk træng forskjellige hus – hus træng forskjellige folk"*. 10/12 2004

Arrangement av konferanser og seminarer

- *Social inclusion conference*. Arrangert i samarbeid med Sosialdepartementet og Gruppe for inkluderende velferd (HiO). Oslo 4-6 februar 2004.
- "Inequality, poverty and social exclusion" Stream at *ESPA-net conference*, Oxford 8-10 September 2004 organisert av Axel West Pedersen
- *Barnfattigdom i Skandinavia*. Konferanse arrangert av Redd Barna, FO, Høgskolen i Vestfold og Fafo. Oslo 27/5 2004

Mediekontakt

I løpet av året har FAMIs medarbeidere har formidlet kunnskap omkring programmets problemstillinger bl.a. til: Aftenposten, Dagbladet, VG, Dagsavisen, Nationen, Helse-Puls (NRK), FrokostTV (NRK), WOK (NRK), Østlandssendingen (NRK), Dagsnytt (NRK), Fagbladet, Velferd, Plan, Trygd og Pensjon, samt diverse lokalaviser.

Samarbeidspartnere

- Gruppe for inkluderende velferd, Høyskolen i Oslo
- Nettverkspartnere i forbindelse med prosjektet "Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia": Prof. Dagmar Kutsar and Avo Trumm, University of Tartu, Prof. Feliciana Rajecska and Ilze Trapenziere, Riga University
- Nordisk referansegruppe: Björn Halleröd, Universitetet i Umeå, Olli Kangas, Universitetet i Turku, Stein Ringen, Universitetet i Oxford og Nina Smith, Handelshøyskolen i Århus.
- Fafo samarbeider med "Harvard program on inequality and social policy". Flere av Famis forskere er involvert i samarbeidet
- Nettverkspartnere i forbindelse med prosjektet Arbeid, helse og livsstil: Professor David Raffe, University of Edinburgh og Dr. Isabelle Recontillet, Universitetet i Aix-en-Provence
- Nettverkspartnere i forbindelse med barnefattigdom: Det europeisk/amerikanske nettverket "Measuring and monitoring children's well-being". Arbeidet har pågått siden 1990-tallet, med professor Asher ben-Arieh, Hebrew University i Jerusalem, som pådriver og leder. Det er også et nært samarbeid med Chapin Hall, University of Chicago.